

ØF-notat nr. 14/2007

**Trafikk på E6 generert av reiselivet og
fritidsboliger i Gudbrandsdalen,
Ringsaker og Trysil**

av

Kjell Overvåg og Birgitta Ericsson

Østlandsforskning

Østlandsforskning er et forskningsinstitutt som ble etablert i 1984 med fylkeskommunene og høgstestyrene/de regionale høgstesentra i fylkene Oppland, Hedmark og Buskerud som stiftere i samarbeid med Kommunaldepartementet.

Østlandsforskning er lokalisert i høgstemiljøet på Lillehammer og har i tillegg kontorer i Hamar. Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling.

Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

Næringsliv og regional utvikling
Velferd, organisasjon og kommunikasjon

Østlandsforskning sine viktigste oppdragsgivere er departement, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

Østlandsforskning har samarbeidsavtaler med Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Hedmark og Norsk institutt for naturforskning. Denne kunnskapsressursen utnyttes til beste for alle parter.

ØF-notat nr. 14/2007

**Trafikk på E6 generert av reiselivet og
fritidsboliger i Gudbrandsdalen,
Ringsaker og Trysil**

av

Kjell Overvåg og Birgitta Ericsson

østLandsforskning

Tittel: Trafikk på E6 generert av reiselivet og fritidsboliger i Gudbrandsdalen, Ringsaker og Trysil

Forfatter: Kjell Overvåg og Birgitta Ericsson

ØF-notat nr.: 14/2007

ISSN nr.: 0808-4653

Prosjektnummer: 10174

Prosjektnavn:

Oppdragsgiver: Statens Vegvesen – Region Øst

Prosjektleder: Kjell Overvåg

Referat: Det er gjennomført estimater for hvor stor trafikk reiselivsbedriftene og de private fritidsboligene genererer på E6 gjennom Oppland og Hedmark. Estimatenes er gjort med utgangspunkt i gjestedøgnsstall, antall fritidsboliger og antall besøk, samt forutsetninger om oppholdslengde, antall personer pr. bil mv. Resultatene er presentert i tabeller og kart, med kortfattede kommentarer.

Emneord: Trafikk, E6, reiseliv, fritidsboliger

Dato: September 2007

Antall sider: 29

Pris: Kr 70,-

Utgiver: Østlandsforskning
Postboks 223
2601 Lillehammer

Telefon 61 26 57 00
Telefax 61 25 41 65
e-mail: post@ostforsk.no
<http://www.ostforsk.no>

Dette eksemplar er fremstilt etter KOPINOR, Stenergate 1 0050 Oslo 1. Ytterligere eksemplar fremstilling uten avtale og strid med åndsverkloven er straffbart og kan medføre erstatningsansvar.

Forord

I dette notatet presenteres noen estimater for hvor mye trafikk det ferie-/fritidsbaserte reiselivet i Gudbrandsdalen, Ringsaker og Trysil genererer på E6 gjennom Hedmark og Oppland. Resultatene er presentert på en kortfattet måte, hovedsakelig i tabeller og kart. Det er utført beregninger for den kommersielle ferie-/fritidstrafikken på reiselivsbedrifter (dvs ikke yrkes- og kurs-/konferansetraffic), for bruk av private fritidsboliger, og for dagsturtrafikken som genereres av noen av de største attraksjonene i disse kommunene.

Birgitta Ericsson og Kjell Overvåg har utarbeidet notatet. Vår kontaktperson i Statens Vegvesen har vært Hilde Birgitte Bye. Arbeidet er utført innenfor en ramme på om lag tre ukeverk.

Lillehammer, september 2007

Ståle Størdal
forskningsleder

Kjell Overvåg
prosjektleder

Innhold

1	Innledning	7
2	Trafikkberegninger	10
2.1	Kommersielle ferie-/fritidsreiser	10
2.2	Private fritidsboliger.....	15
2.3	Dagsturtrafikk.....	22
3	Oppsummering.....	26
	Referanser	28
	Vedlegg	29

1 Innledning

Formålet med dette prosjektet er å øke kunnskapen om hvor mye trafikk som genereres på E6 gjennom Hedmark og Oppland av det ferie- og fritidsbaserte reiselivet lokalisert i regionen. Oppdragsgiver har ønsket å inkludere de største destinasjonene, fritidsboligområdene og attraksjonene i regionen som trafikkgeneratorer, og det er ut fra dette tatt med hele Gudbrandsdalen samt Ringsaker og Trysil. Det mest hensiktsmessige er å ta utgangspunkt i kommunetall, og følgende 14 kommuner er omfattet av beregningene:

- Trysil
- Ringsaker
- Lillehammer
- Gausdal
- Øyer
- Ringebu
- Sør-Fron
- Nord-Fron
- Sel
- Vågå
- Lom
- Skjåk
- Dovre
- Lesja

Det er i tillegg gjort beregninger for dagsturtrafikken til alpinanleggene i Trysil, Hafjell, Skei og Kvitfjell, samt Hunderfossen familiepark. Det betyr at følgende at følgende deler av reiselivet er omfattet av disse beregningene:

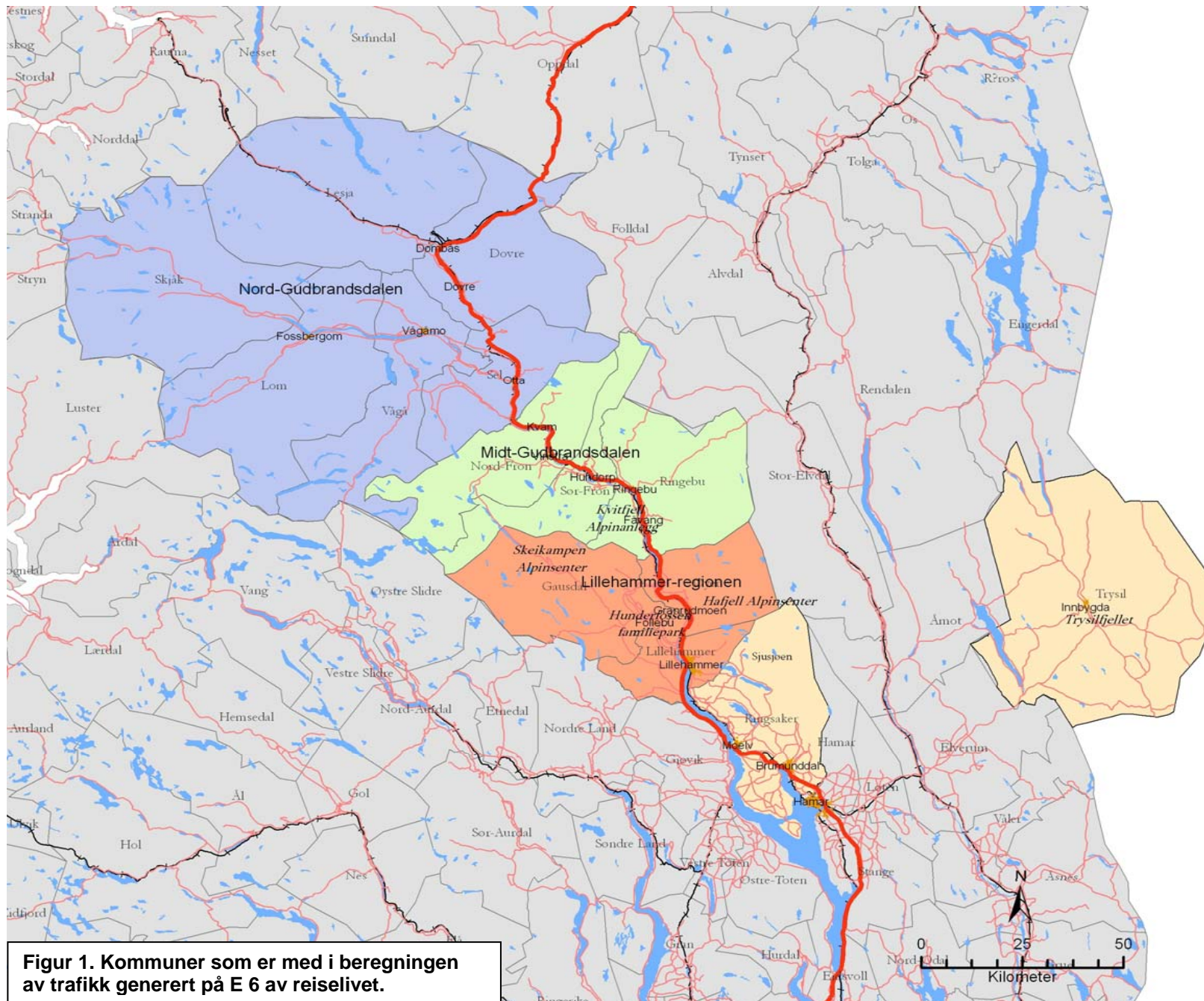
- Ferie- og fritidstrafikken på kommersielle reiselivsbedrifter (hoteller, utleiehytter, campingplasser mv.)
- Private fritidsboliger
- Dagsturtrafikken til alpinanleggene i Trysil, Hafjell, Skei og Kvitfjell, samt Hunderfossen familiepark.

Det er trafikk som skapes av reiselivet og fritidsboligene som er lokalisert i disse kommunene som er beregnet. Det vil si at reiselivstrafikk som kun kjører gjennom disse kommunene på E6 uten å overnatte, ikke er med i beregningene. Det er i utgangspunktet beregnet trafikk som "samlet" kommer "utenfra" inn til disse kommunene, dvs at interntrafikk mellom disse kommu-

nene er ikke beregnet¹. Unntaket er for private fritidsboliger hvor det også er beregnet trafikk som går mellom regionene. Videre er det kun beregnet to reiser pr. besøk, dvs inn og ut av regionen. Reiser som skjer under oppholdet innad/mellom kommunene er ikke beregnet. Det er kun beregnet trafikk tall for private biler, ut fra at de utgjør den altoverveiende delen av reiselivstrafikken. Trafikk som antas å skje med buss og tog er imidlertid trukket fra, slik at den ikke er inkludert i biltrafikken, men det er ikke beregnet hvor mange busser og tog dette utgjør. Øvrige avgrensinger og presiseringer er gitt fortløpende i notatet.

Figur 1 på neste side viser E 6 gjennom Hedmark og Oppland og hvilke kommuner som er med i beregningene. Den viser også at vi har delt kommunene i Gudbrandsdalen inn i regionene Nord-Gudbrandsdalen, Midt-Gudbrandsdalen og Lillehammer-regionen. Dette er gjort for å forenkle fremstillingen av reiselivstrømmene i kart og for å beregne trafikken mellom disse regionene for de private fritidsboligene (hvor vi har datagrunnlag som muliggjør dette).

¹ For den kommersielle delen av reiselivet er det grunn til å anta at denne neppe er særlig omfattende.

Figur 1. Kommuner som er med i beregningen av trafikk generert på E 6 av reiselivet.

2 Trafikkberegninger

2.1 Kommersielle ferie-/fritidsreiser

Her er det beregnet hvor mye trafikk hoteller o.a. overnattingsbedrifter (inkl. pensjonater, vandrehjem, fjellstuer mv.), utleiehyttene og campingplassene i disse kommunene genererer av trafikk på E6. Beregningene omfatter kun ferie- og fritidsreiser, dvs at kurs-konferanse og yrkesreisende ikke er inkludert. Det vil jo også være en del turisttrafikk som kun reiser gjennom disse kommunene uten å overnatte, og de reisene disse genererer er heller ikke med i tallene her. På den andre sida er det ikke korrigert for personer som på samme reisa har flere overnattinger i regionen. En siste avgrensning er som nevnt at det kun er trafikk tall for biler som er beregnet her. En del turister reiser med buss (charter- og rutebuss) på E6, men det er ikke beregnet hvor mange bussreiser de genererer. Relativt sett er det få, da det er mange passasjerer pr. buss.

Foruten nasjonalitet er det ikke tilgjengelige data for hvor disse turistene kommer fra (i motsetning til de private fritidsboligene der en har postadresse i Norge). Det er derfor valgt å forutsette at all kommersiell overnattingstrafikk kommer utenfra disse kommunene, og det er da heller ikke beregnet og trukket ut trafikk internt mellom kommunene/ regionene. Dette er naturligvis en forenkling, da det for eksempel vil være noen fra Lillehammer som overnatter på hotell i Lom i løpet av et år. Relativt sett er trolig slik trafikk mellom disse kommunene allikevel liten, slik at den vil ha liten betydning for de samlede trafikk tallene. Ut fra beliggenheten til de store markedene vil den alt overveiende delen av trafikken til disse kommunene komme sørfra.

Fremgangsmåte for beregninger av trafikken generert av kommersielle ferie-/fritidsreiser:

- Utgangspunktet er antall gjestedøgn på hotell, utleiehytter og camping pr. kommune (pr. 2006).
- For å komme fram til antall reiser må det gjøres estimater om hvor lenge hver turist oppholder seg på det enkelte overnattingssted (oppholdslengde), hvor mange personer det er i hver bil (reisefølge), og hvor stor andel som benytter bil. Vurderingene som er gjort er beskrevet nedenfor.
- På grunnlag av dette er det så beregnet antall besøk og antall reiser med bil som overnattingsbedriftene i disse kommunene genererer.

Oppholdslengde

I statistikken for hotellene er det opplysninger om oppholdslengde pr. kommune, og det er differensiert mellom oppholdslengde for norske og utenlandske gjester. Denne oppholdslengden omfatter både ferie- og fritidsreisende og kurs- og konferansegjester. Den alt overveiende delen av de utenlandske gjestene i disse kommunene er trolig på ferie-/fritidsreise. For utlendingene vil derfor oppholdstida vesentlig speile oppholdstida til ferierende utlendinger, mens tallene for nordmenn inkluderer yrkesbetingede opphold som ofte er av kortere varighet. Vi har derfor valgt å bruke oppholdslengden for utlendingene for samtlige ferie- og fritidsbetingede opphold på hotellene, også de norske.

Utenom hotell finnes det ikke tilgjengelige opplysninger om oppholdstid for gjestene, og disse må derfor stipuleres. Det er valgt å ta utgangspunkt i følgende vurderinger, ut fra vår kjennskap til reiselivet i disse kommunene:

- Utleiehytter: oppholdstid på **5 døgn**. Mye av utleie av hyttene skjer på ukebasis, men også noe i weekend/langhelger. Noen av hyttene er på campingplasser, som trolig har en kortere oppholdstid, men de utgjør en liten andel av den totale mengden utleiehytter.
- Sesongcamping: oppholdstid **5 døgn**. Mye av besøket er i weekend/langhelger, men også en del lengre ferieopphold.
- Telt/vogn: oppholdstid **2 døgn**. Mange korte opphold og på gjennomreise.
- Bobil: oppholdstid **2 døgn**. Mange korte opphold og på gjennomreise

Disse forutsetningene om oppholdstid er lik for alle kommunene (i motsetning for hotell hvor vi har tall for hver enkelt kommune).

Antall personer pr. bil/reisefølge

En undersøkelse fra TØI viser at det for nordmenn i gjennomsnitt var 1,9 personer i hver bil på ferie- og fritidsreiser (med minimum 1 overnatting) innenlands (Denstadli et al. 2003). Reiselivet i de 13 kommunene som er omfattet av beregningene er antagelig mer familieorientert enn gjennomsnittet for Norge. For eksempel utgjør skiturismen en betydelig andel, mens det er ingen større byer i disse kommunene. Det er derfor her valgt å ta utgangspunkt i et noe høyere gjennomsnitt, på **2,2 personer pr. bil**. For utleiehytter på de største alpindestinasjonene antar vi at dette tallet er enda høyere, ut fra at både familier og "vennegjenger" ofte reiser mange sammen på slike turer. Gjennomsnittet for utleiehytter i Trysil, Gausdal (Skei), Øyer (Hafjell) og Ringebru (Kvitfjell), er derfor vurdert til å være **3,5 personer pr. bil**.

Andel som reiser med bil

Undersøkelser fra TØI og SSB viser at 72 - 77 % av ferie- og fritidsreisene i Norge skjer med bil (Denstadli og Hjorthol 2002, Statistisk sentralbyrå 2007). Transport på sjø og fly som utgjør en betydelig del for Norge totalt, er ikke aktuelt i disse kommunene. Videre er reiselivet i kommunene preget av en spredt lokalisering og små byer, noe som ytterligere favoriserer bruk av bil. Det er derfor valgt å ta utgangspunkt i at **85 %** av reisene skjer med bil. Det vil være lokale variasjoner i denne andelen avhengig av trafikkstruktur og bedriftsstruktur. Det har vi imidlertid ingen mulighet å korrigere for i disse beregningene, slik at vi bruker 85 % jamt over.

I tabell A i vedlegget er gjestedøgnene og disse forutsetningene satt opp for hver enkelt kommune. Den viser blant annet at det var ca 2,3 millioner gjestedøgn i disse kommunene i 2006, og at oppholdstiden på hotell varierer mye, fra 4,35 døgn i Trysil til 1,42 døgn i Lom.

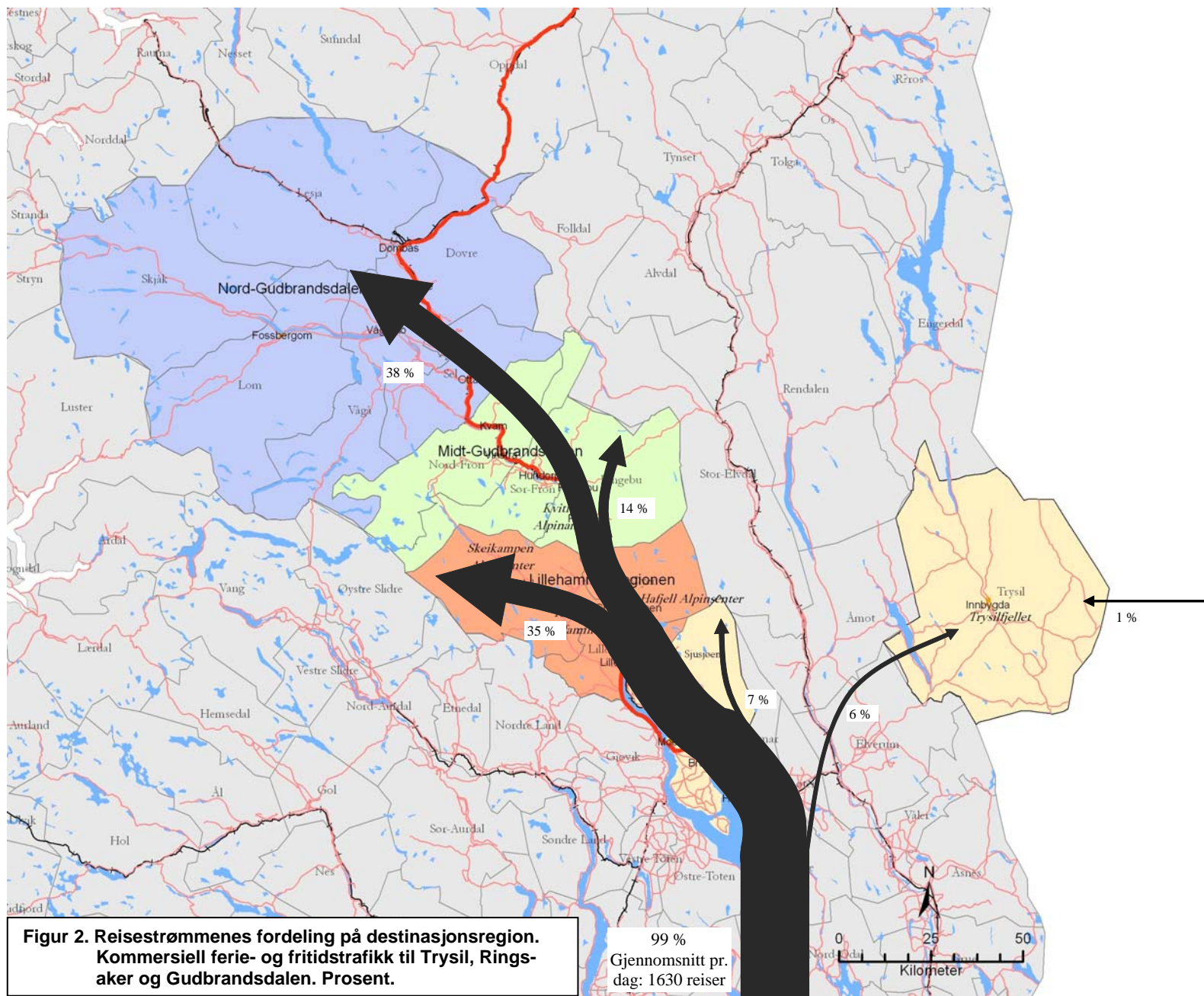
Tabell 1 på neste side viser antall reiser foretatt av personer som overnatter på de kommersielle overnattingsbedriftene. "Antall besøk" er beregnet ved å dividere antall gjestedøgn med oppholdslengde og antall personer pr. bil. "Antall besøk – bil", er 85 % av alle besøkene (unntatt for bobil), mens "antall reiser" er antall besøk multiplisert med 2 (reise fram og tilbake). Beregningen viser at det kommersielle reiselivet i disse kommunene genererer vel 600 000 ferie-/fritidsreiser pr. år, noe som er et gjennomsnitt på om lag 1650 reiser pr. døgn. Ikke alle disse reisene vil gå på E 6. Det er rimelig grunn til å anta at de fleste svensker som besøker Trysil ikke kjører E 6. De utgjør 20,5 % av gjestedøgnene, eller 8630 av reisene til/fra Trysil. Det er trolig også en mindre del av trafikken til/ fra Nord- og Midt-Gudbrandsdalen som ikke er innom E 6, men hvor stor del det er har vi ikke noe grunnlag for å anslå. Vårt anslag er derfor at **knapt 600 000 reiser pr. år genereres på E 6** av den trafikken som overnatter ved de kommersielle reiselivsbedriftene i disse kommunene.

Figur 2 på side 14 er en illustrasjon av de reisestrømmene som er tallfestet i tabell 1, og viser avskallingen av trafikken til de enkelte kommunene/regionene. Kartet er en grov forenkling, blant annet ved at det forutsettes at all trafikk kommer sørfra (unntatt de vel 8000 reisene fra Sverige til Trysil). Pilenes tykkelse viser tydelig at det er det kommersielle reiselivet i Lillehammer-regionen og Nord-Gudbrandsdalen som ut fra våre beregninger fører til mest trafikk på E 6, ut fra at hhv. 35 og 37 % av den totale trafikken er generert av reiselivet i disse regionene.

Tabell 1. Estimerte antall besøk og reiser* etter kommune og overnattingsform. Generert av kommersielle ferie- og fritidsbetingede overnattingsreiser. 2006.

		Antall besøk (a)	Antall besøk - bil (b)	Antall reiser (b*2)	Andel - %
Ringsaker	Hotell	15 907	13 521	27 000	
	Utleiehytte	2 765	2 351	5 000	
	Camping	5 776	4 980	10 000	
	SUM			42 000	6,9 %
Trysil	Hotell	7 737	6 577	13 000	
	Utleiehytte	14 380	12 223	24 000	
	Camping	2 602	2 252	5 000	
	SUM			42 000	6,9 %
Dovre	Hotell	21 807	18 536	37 000	
	Utleiehytte	2 848	2 421	5 000	
	Camping	5 395	4 735	9 000	
	SUM			51 000	8,4 %
Lesja	Hotell	6 807	5 786	12 000	
	Utleiehytte	1 323	1 125	2 000	
	Camping	1 673	1 449	3 000	
	SUM			17 000	2,8 %
Lom	Hotell	29 269	24 878	50 000	
	Utleiehytte	3 063	2 604	5 000	
	Camping	4 800	4 291	9 000	
	SUM			64 000	10,6 %
Sel	Hotell	20 091	17 077	34 000	
	Utleiehytte	2 705	2 299	5 000	
	Camping	7 761	6 854	14 000	
	SUM			52 000	8,6 %
Skjåk/Vågå	Hotell	11 361	9 657	19 000	
	Utleiehytte	3 244	2 758	6 000	
	Camping	10 215	8 901	18 000	
	SUM			43 000	7,1 %
Sum Nord-Gudbr.				227 000	37,5 %
Nord-Fron	Hotell	15 889	13 506	27 000	4,5 %
Sør-Fron	Hotell	12 711	10 804	22 000	3,6 %
Sør og Nord-Fron	Camping	1 718	1 460	3 000	0,5 %
Ringebu	Hotell	11 385	9 677	19 000	
	Utleiehytte	2 529	2 150	4 000	
	Camping	3 685	3 241	6 000	
	SUM			30 000	5,0 %
Sum Midt-Gudbr.				82 000	13,6 %
Øyer	Hotell	15 237	12 951	26 000	
	Utleiehytte	6 199	5 269	11 000	
	Camping	6 250	5 423	11 000	
	SUM			47 000	7,8 %
Gausdal	Hotell	13 650	11 602	23 000	
	Utleiehytte	3 921	3 333	7 000	
	Camping	3 947	3 369	7 000	
	SUM			37 000	6,1 %
Lillehammer	Hotell	53 823	45 749	91 000	
	Utleiehytte	5 711	4 855	10 000	
	Camping	15 507	13 649	27 000	
	SUM			129 000	21,3 %
Sum Lhmr.regionen				213 000	35,2 %
Total sum				605 000	100 %

*antall reiser avrundet til nærmeste hele 1000.

2.2 Private fritidsboliger

For fritidsboligene er trafikken beregnet til/fra kommunene Ringsaker og Trysil, mens kommunene i Gudbrandsdalen er slått sammen i 3 regioner (det er tatt utgangspunkt i det som er definert som planregioner i fylkesplanarbeidet). Disse regionene er inndelt på følgende måte:

- Nord-Gudbrandsdalen (Lesja, Dovre, Sel, Vågå, Lom, Skjåk)
- Midt-Gudbrandsdalen (Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu)
- Lillehammerregionen (Øyer, Lillehammer, Gausdal)

Dette er gjort for å kunne beregne trafikken *mellom* disse regionene/kommunene på en oversiktlig måte. Det er ikke beregnet trafikk til/fra fritidsboligene innad i den enkelte kommune/region.

Fremgangsmåte for beregningen av trafikken:

- Utgangspunktet er antall fritidsboliger pr. kommune/region (pr. 2006).
- Deretter er det funnet ut hvor eierne av fritidsboligene i den enkelte kommune/region har sitt permanente hjem. Dette er beregnet på grunnlag av adresseopplysninger i eiendomsregisteret (GAB, pr. 2004). Adressene er fordelt på de regionene/kommunene som omfattes av beregningene (Gudbrandsdalen, Ringsaker og Trysil), mens de øvrige adressene er fordelt på følgende måte:
 - o *Sør*: Adresser på Østlandet, Sørlandet og Sør-Vestlandet som er sør for kommunene trafikken beregnes for.
 - o *Vest*: Adresser på Vestlandet og Østlandet som er vest for kommunene trafikken beregnes for.
 - o *Nord*: Adresser i Trøndelag, Nord-Norge og Østlandet som er nord for kommunene trafikken beregnes for.
 - o *Sverige*: Andel fritidsboliger som er eid av svensker i Trysil. Det er beregnet ut fra en undersøkelse utført av Køhn (2005).
- Vi har estimert antall reiser (ett besøk i fritidsboligen genererer to reiser) som genereres av fritidsboligene lokalisert i Gudbrandsdalen, Ringsaker og Trysil.
- Beregningene er foretatt med utgangspunkt i brukstall for fritidsboliger i kommunene Gausdal, Nord-Aurdal og Rendalen. Tallene er altså basert på fritidsboliger lokalisert til innlandskommuner. Dette er kommuner med mange fritidsboliger, variert lokaliseringsmønster, varierte utbyggingsperioder (gamle og nye fritidsboliger) og aktivitetstilbud både sommer og vinter. (Ericsson og Grefsrud 2005)

- o Konkret er det tatt utgangspunkt i:
 1. Andel av fritidsboligene som har vært i bruk til minst en overnattingstur hver måned.
 2. Gjennomsnittlig antall bruksdøgn for fritidsboliger hver måned og fordelt på lokalisering i nærheten av alpinanlegg eller ikke.
 3. Antallet bruksdøgn pr. måned er skjønnsmessig fordelt på antall turer. F.eks. gir vinterferie, påska og sommerferien mange bruksdøgn og store gjestedøgnsvolumer. Overført til antall reiser blir forskjellene ikke så store da både et langt og et kort opphold genererer den samme reisa. (Lange opphold kan slik sett gi færre reiser.)
 4. Totalt antall fritidsboliger lokalisert til de store alpindestinasjonene (fra GAB) er blåst opp med brukstallene fra fritidsboliger nær alpinanleggene (fra Ericsson og Grefsrud 2005), de øvrige fritidsboligene med brukstall for andre lokaliseringer. (Jfr. pkt. 2. ovenfor.)
 5. Antall turer er så fordelt etter eiers bosted i forhold til fritidsboligen.

Estimatene bygger både på empiri og på skjønn. Vi har ikke mulighet til å skille ut hvor mange turer som rent faktisk ligger bak det totale antallet bruksdøgn som er registrert hver måned, men det er samtidig klart at bruksmønsteret speiler ferie- og friperioder, og at en derfor til en viss grad kan skjønne antallet reiser. I disse områdene er høy bruk framfor alt knyttet til hvor mange fritidsboliger som har vært i bruk hver måned - har de først vært i bruk er det mindre forskjeller i bruksmønsteret. Dette gjelder trolig spesielt for hvor mye trafikk som genereres - jfr. pkt 3. ovenfor. I alle områdene inkluderes reiser i forbindelse med utleie i privat regi (av eier) av privateide fritidshus. Oppblåsingene til antall genererte reiser er på dette grunnlaget foretatt med utgangspunkt i antall fritidsboliger som faktisk var i bruk.

For *alle* områder, også de som ligger i tilknytning til alpinanlegg, er det slik at fritidsboligene brukes mest sommerstid. Det er også relativt små forskjeller i det absolutte nivået på sommerbruk. Vinterstid er det derimot store forskjeller i hvor mange fritidsboliger som brukes vinterstid. Det er imidlertid en viss forskjell i sesongfordelingen av trafikken til fritidsboliger lokalisert i tilknytning til alpinanlegg. Fritidsboliger som er lokalisert i tilknytning til alpinanlegg brukes nesten like ofte vinterstid som om sommeren. Fritidsboliger lokalisert andre steder brukes langt mindre i vinterhalvåret enn om sommeren.

Trafikkmessig genereres altså uten sammenlikning mest trafikk sommerstid også av privateide fritidshus. Det skyldes at:

- a) de fleste fritidshusene er ikke lokalisert i tilknytning til alpinanlegg, og
- b) også fritidshus lokalisert ved alpinanlegg brukes mest sommerstid.

Tabell 3 viser hvor eierne av fritidsboligene har sitt permanente hjem, hvor mye som er intern trafikk innad i den enkelte kommune/region (og som ikke regnes med her), og hvor mye som er trafikk "utenfra" og som beregningene her baserer seg på. Tabellen leses ovenfra og ned. For Nord-Gudbrandsdalen viser den f.eks at 31,1 % av fritidsboligene er eid av personer fast bosatt i selve Nord-Gudbrandsdalen, 1,1 % av eierne er bosatt i Midt-Gudbrandsdalen og 40,1 % har adresse i "sør". Totalt er det 5983 fritidsboliger i Nord-Gudbrandsdalen, mens trafikken beregnes ut fra de 4122 som er eid av personer bosatt utenfor denne regionen. Tabellen viser videre at det totalt er 30 052 fritidsboligene i disse kommunene og at trafikkberegningene her tar utgangspunkt i 22 132 av disse.

Tabell 3. Fordeling av fritidsboligene etter hvor eiers bosted. Antall og %.

Grå felt er fritidsboliger eid av personer bosatt i samme kommune/region som fritidsboligen ligger i og som ikke omfattes av trafikkberegningen. (SSB og GAB)

Eiernes bosted:	Fritidsboligens lokalisering:					Sum
	Nord-Gudbr.	Midt-Gudbr.	Lhmr.reg.	Ringsaker	Trysil	
Nord-Gudbr.						
Antall (fritidsboliger)	1861	104	11	22	0	
%	31,1 %	1,5 %	0,2 %	0,4 %	0 %	
Midt-Gudbr.						
Antall (fritidsboliger)	68	1725	37	3	2	
%	1,1 %	24,7 %	0,7 %	0,1 %	0,0 %	
Lhmr.reg.						
Antall (fritidsboliger)	322	459	1719	306	18	
%	5,4 %	6,6 %	32,0 %	5,0 %	0,3 %	
Ringsaker						
Antall (fritidsboliger)	87	125	92	1965	73	
%	1,5 %	1,8 %	1,7 %	31,9 %	1,3 %	
Trysil						
Antall (fritidsboliger)	0	1	0	7	651	
%	0 %	0 %	0 %	0,1 %	11,7 %	
Sør						
Antall (fritidsboliger)	2398	4269	3359	3569	4416	
%	40,1 %	61,1 %	62,6 %	58,0 %	79,3 %	
Vest						
Antall (fritidsboliger)	484	86	45	30	18	
%	8,1 %	1,2 %	0,8 %	0,5 %	0,3 %	
Nord						
Antall (fritidsboliger)	765	171	83	52	45	
%	12,8 %	2,4 %	1,6 %	0,8 %	0,8 %	
Sverige						
Antall (fritidsboliger)					334	
%					6,0 %	
Sum						
Antall (fritidsboliger)	5983	6988	5363	6153	5565	30 052
%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	
Antall FB som genererer trafikk (sum minus antall i grått felt)	4122	5263	3644	4188	4914	22 132

Tabell 4 nedenfor viser antall reiser foretatt av eiere/brukere av private fritidsboliger. Den viser at fritidsboligene totalt i disse kommunene genererer om lag en halv million reiser pr. år, noe som er et gjennomsnitt på om lag 1400 reiser pr. dag. Tabellen kan leses både vertikalt og horisontalt. Vertikalt viser den f. eks at fritidsboligene i Nord-Gudbrandsdalen genererer 1607 reiser fra Midt-Gudbrandsdalen og 7588 reiser fra Lillehammerregionen pr. år. I sum genererer fritidsboligene i Nord-Gudbrandsdalen 97 000 reiser, dvs. 19 % av alle reisene til fritidsboliger i disse kommunene. Horisontalt viser den f. eks at personer bosatt i ”sør” genererer 58,1 % av reisene til Nord-Gudbrandsdalen og 81,9 % av reisene til Midt-Gudbrandsdalen. Totalt genererer eiere bosatt i ”sør” 82,4 % av alle reisene til fritidsboliger i disse kommunene.

Tabell 4. Reiser som genereres av fritidsboliger i Nord- og Midt-Gudbrandsdalen, Lillehammerregionen, Ringsaker og Trysil. Antall reiser* og %.

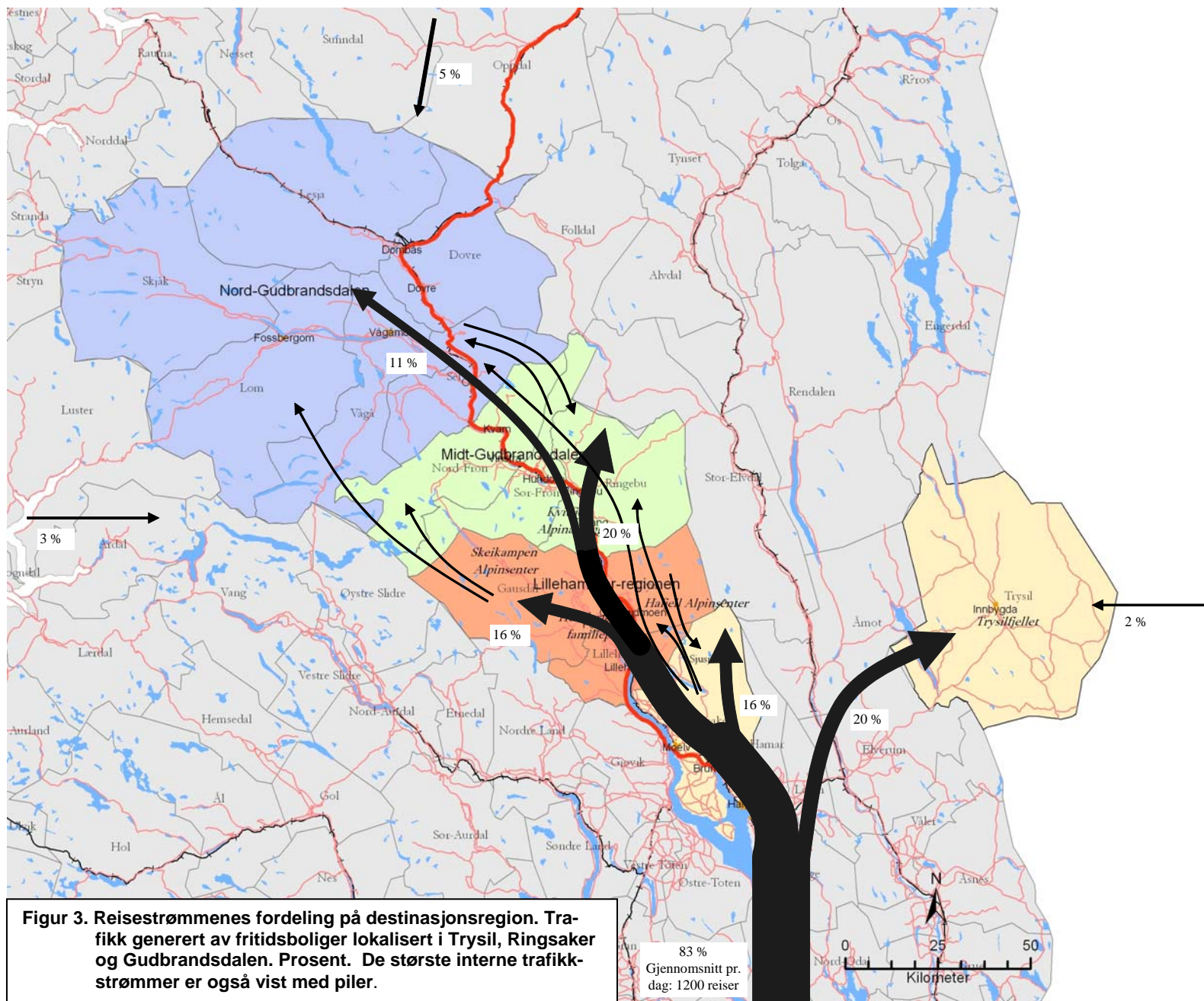
Eiernes bosted:	Fritidsboligenes lokalisering:					Sum
	Nord-Gudbr.	Midt-Gudbr.	Lhmr.reg.	Ringsaker	Trysil	
Nord-Gudbr.						
Antall (reiser)	-	2 444	269	507	0	3200
%	-	2,0 %	0,3 %	0,5 %	0 %	0,6 %
Midt-Gudbr.						
Antall (reiser)	1 607	-	867	78	39	2600
%	1,7 %	-	1,0 %	0,1 %	0 %	0,5 %
Lhmr.reg.						
Antall (reiser)	7 588	10 814	-	7 182	431	26 000
%	7,8 %	8,8 %	-	7,3 %	0,4 %	5,0 %
Ringsaker						
Antall (reiser)	2 053	2 949	2 184	-	1 722	8 900
%	2,1 %	2,4 %	2,5 %	-	1,5 %	1,7 %
Trysil						
Antall (reiser)	0	28	0	156	-	200
%	0,0 %	0 %	0 %	0,2 %	-	0,0 %
Sør						
Antall (reiser)	56 450	100 497	79 746	83 648	104 664	425 000
%	58,1 %	81,9 %	92,9 %	85,2 %	89,9 %	82,5 %
Vest						
Antall (reiser)	11 397	2 022	1 077	703	431	15 600
%	11,7 %	1,6 %	1,3 %	0,7 %	0,4 %	3,0 %
Nord						
Antall (reiser)	18 003	4 017	1 974	1 210	1 057	26 200
%	18,5 %	3,3 %	2,3 %	1,2 %	0,9 %	5,1 %
Sverige						
Antall (reiser)	-	-	-	-	7 907	7 900
%	-	-	-	-	6,8 %	1,5 %
Sum						
Antall (reiser)	97 000	123 000	86 000	93 000	116 000	515 000
%	19 %	24 %	17 %	18 %	23 %	100 %

*Alle sumtall er avrundet til hele 100 og 1000

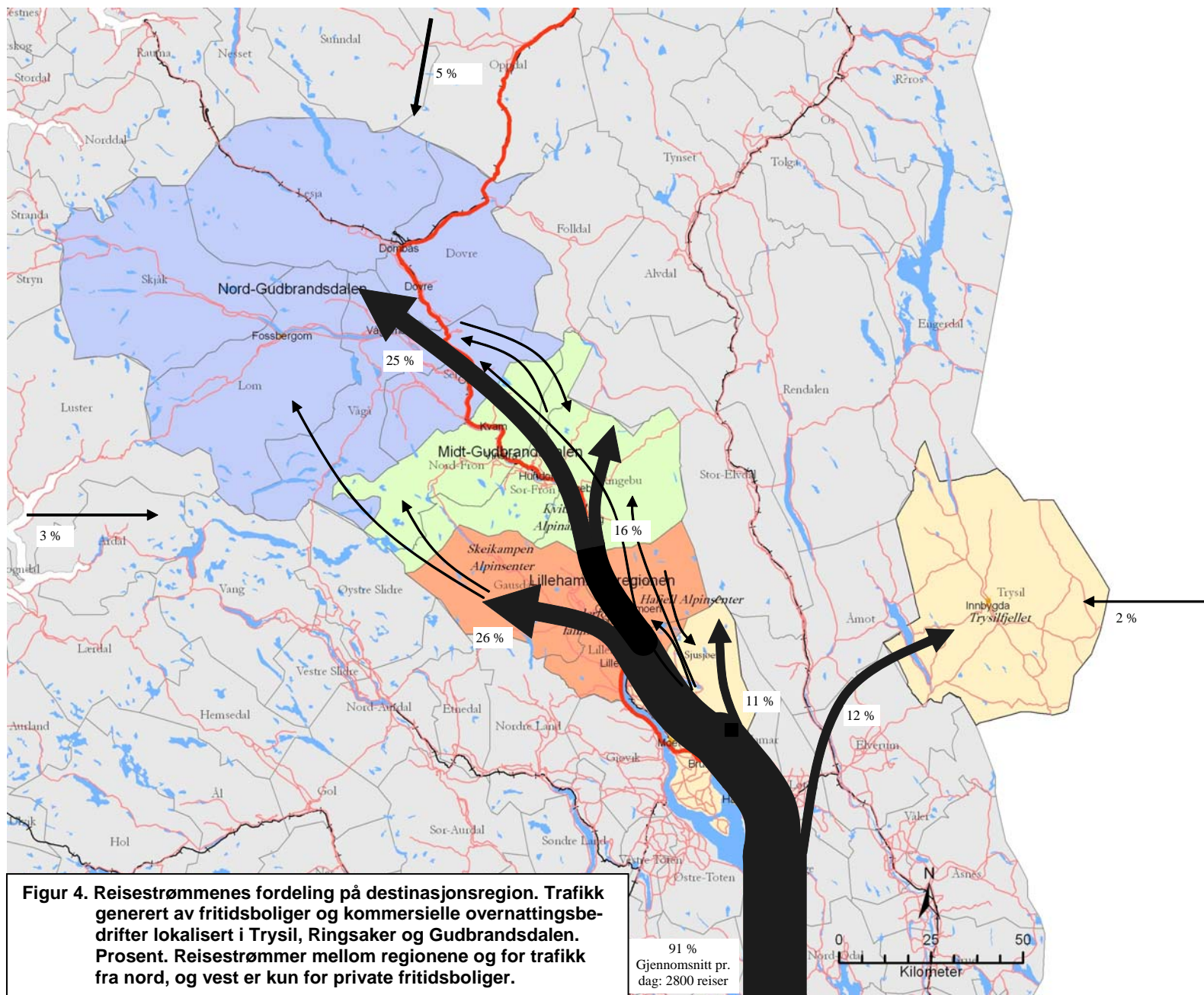
Ikke alle disse reisene går på E6. Det er rimelig grunn til å anta at reiser fra ”Vest” til Nord- og Midt-Gudbrandsdalen (hhv 11 397 og 2022 reiser), og fra ”Nord” og Sverige til Trysil (hhv 1057 og 7907 reiser), i liten grad benytter E6 til og fra fritidsboligen. Dette omfatter til sammen vel 22 000 reiser. Det betyr at **vel 490 000 reiser pr. år skjer på E 6**, dvs ca 1350 i gjennomsnitt pr. dag.

Figur 3 på neste side er en illustrasjon av reisestrømmene knyttet til private fritidsboliger. Den viser hvor stor andel av trafikken som kommer fra hhv. sør, vest, øst og nord, og den viser hvor stor avskallingen av trafikken sørfra er til de enkelte kommunene/regionene. Pilenes tykkelse viser en relativ jevn fordeling til de respektive regionene av trafikken generert av fritidsboligene, og figuren viser tydelig hvor stor andel av trafikken som sørfra, dvs i første rekke fra/til Oslo- regionen.

I figur 4 på side 21 er trafikken både til private fritidsboliger og den kommersielle ferie- og fritidstrafikken, dvs de gjestene som overnatter, illustrert i ett kart. Reisestrømmene som er vist for trafikk mellom regionene og for trafikk fra nord og vest er kun for private fritidsboliger. Den viktigste forenklingen i kartet er at all kommersiell trafikk kommer sørfra. Men som nevnt tidligere er trolig den alt overveiende delen av denne trafikken fra markeder sør for denne regionen. Kartet bør derfor kunne gi en brukbar oversikt over størrelsen og fordelingen av reisestrømmene generert av reiselivet til de aktuelle kommunene/regionene.

Figur 3. Reisestrømmenes fordeling på destinasjonsregion. Trafikk generert av fritidsboliger lokalisert i Trysil, Ringsaker og Gudbrandsdalen. Prosent. De største interne trafikstrømmer er også vist med piler.

2.3 Dagsturtrafikk

Det er her beregnet hvor mye dagsturtrafikken (dvs besøk som ikke overnatter på hotell eller privat hytte) utgjør for alpinanleggene i Trysil, Hafjell, Skei og Kvitfjell, samt for Hunderfossen familiepark. Dette er de største attraksjonene i disse kommunene, og som antas å generere en del dagsturtrafikk på E 6.

Beregningene er basert samtaler med representanter for disse attraksjonene og på tall der det fantes. Beregningsgrunnlaget varierer en god del mellom de ulike attraksjonene, fra anslag som er basert på et relativt godt tallgrunnlag, til anslag som er mer basert på skjønn, deres og vår mer generelle kunnskap/oppfatning om kundegrunnlaget. Det vanskeligste har vært å anslå hvor stor andel av de dagsbesøkende som kommer utenfra de kommunene som er med i denne beregningen, og som da skal inkluderes i våre beregninger. Vi har valgt å se de ulike attraksjonene i sammenheng med hverandre, og benyttet tall/anslag "om hverandre" mellom attraksjonene, der det kan synes rimelig.

For alle attraksjonene er det lagt til grunn at det er 4 personer pr. bil, noe som er høyere enn de 2,2 og 3,5 personer som er lagt til grunn i de øvrige beregningene. Antallet på 4 er basert på samtaler med attraksjonene, og ut fra at vi mener det er rimelig å anta at det er flere pr. bil på slike dagsbesøk enn det er på lengre ferieturer. Noen av dagsturene skjer med buss og tog, men Hunderfossen familiepark er den eneste som har opplysninger for hvor mye dette utgjør. Ut fra samtaler med alpinanleggene legger vi til grunn at buss/tog utgjør en svært liten andel, og det er derfor forutsatt at alle dagsbesøk til alpinanleggene skjer med privat bil. Videre er det forutsatt at all trafikk kommer sørfra og bruker E 6 for dagsbesøk i Hafjell, Skei, Kvitfjell og Hunderfossen. For Trysil vil deler av dagsturtrafikken benytte andre veier.

I korte trekk er det gjort følgende vurderinger for de 5 attraksjonene:

Hafjell Alpinsenter

Har ca 310 000 skidager i alpinanlegget, og har dokumentert at 40 % av dette er dagsbesøkende som ikke overnatter i Hafjell-området. 10 % av disse dagsbesøkende har overnattet på hytte utenfor Hafjell, noe som betyr at 111 600 skidager er fra dagsbesøkende som ikke har overnattet på hotell eller hytte i regionen. Det anslås at ca 40 % av denne dagsturtrafikken er lokal (Lillehammer, Øyer, Gausdal og Ringsaker), dvs de resterende 60 %, ca 67 000 skidager/besøk, er dagsbesøk som tas med i beregningen her. Fordelt på fire personer pr. bil gir dette totalt 16 500 besøk, eller ca 33 000 reiser med bil fram og tilbake.

Kvitfjell Alpinanlegg

I Kvitfjell ble det i sesongen 2006/07 solgt 14 000 dagskort (35 %), av totalt 40 000 heiskort (men ikke alle som kjøper dagskort er dagsbesøkende), og de har omtrent 80 000 skidager pr. sesong. Det er liten andel helt lokalt besøk i alpinanlegget, men ut fra Kvitfjells lokalisering er trolig en relativ stor andel av de dagsbe-

søkende fra det området som omfattes av beregningene her (dvs er ”intertrafikk” fra Øyer, Lillehammer mv., og som ikke skal tas med her). Kvitfjell har også en del treningsgrupper fra Oslo og andre områder, men disse overnatter i stor grad, og skal derfor heller ikke tas med her. Vi vil anslå at 25 % av de besøkende i alpinanlegget er på dagsbesøk og at den lokale andelen er 80 % (dette er samme anslag som vi har gjort for Skeikampen Alpinsenter). Dette betyr at vårt anslag er 4000 dagsbesøkende pr. år. Fordelt på fire personer i bilen gir dette 1000 besøk, eller ca 2000 reiser med bil fram og tilbake.

Trysilfjellet

I Trysilfjellet er 14 % av gjestene dagsbesøkende, og de anslår at 12 000 biler pr. sesong kommer på RV 3 via Elverum (10 000 til alpinanlegget og 2000 til langrennsløypene). Ikke alt dette vil også kjøre E 6, da noe vil være dagsbesøkende fra Hamar og Elverum. Vi anslår at disse utgjør 2000 biler og 4000 reiser pr. sesong (20 %). Vårt anslag blir dermed at dagsreisende til Trysilfjellet på E 6 utgjør 10 000 biler, eller 20 000 reiser pr. år. I tillegg vil det være en god del dagsbesøkende fra Sverige (over Sälen), og vi anslår at den ligger på om lag 10 000 reiser pr. år.

Skeikampen Alpinsenter

Har ca 105 000 skidager i alpinanlegget, og anslår at ca. 25 % av dette er dagsbesøkende. Dette betyr at ca 26 000 skidager er dagsbesøkende pr. år. Den lokale andelen er etter vår vurdering vesentlig høyere enn i Hafjell, og vi vil anslå denne til 80 %. Det gir 5200 dagsbesøkende pr. år. Fordelt på fire personer pr. bil gir dette 1300 besøk, eller ca 2600 reiser med bil fram og tilbake.

Hunderfossen familiepark

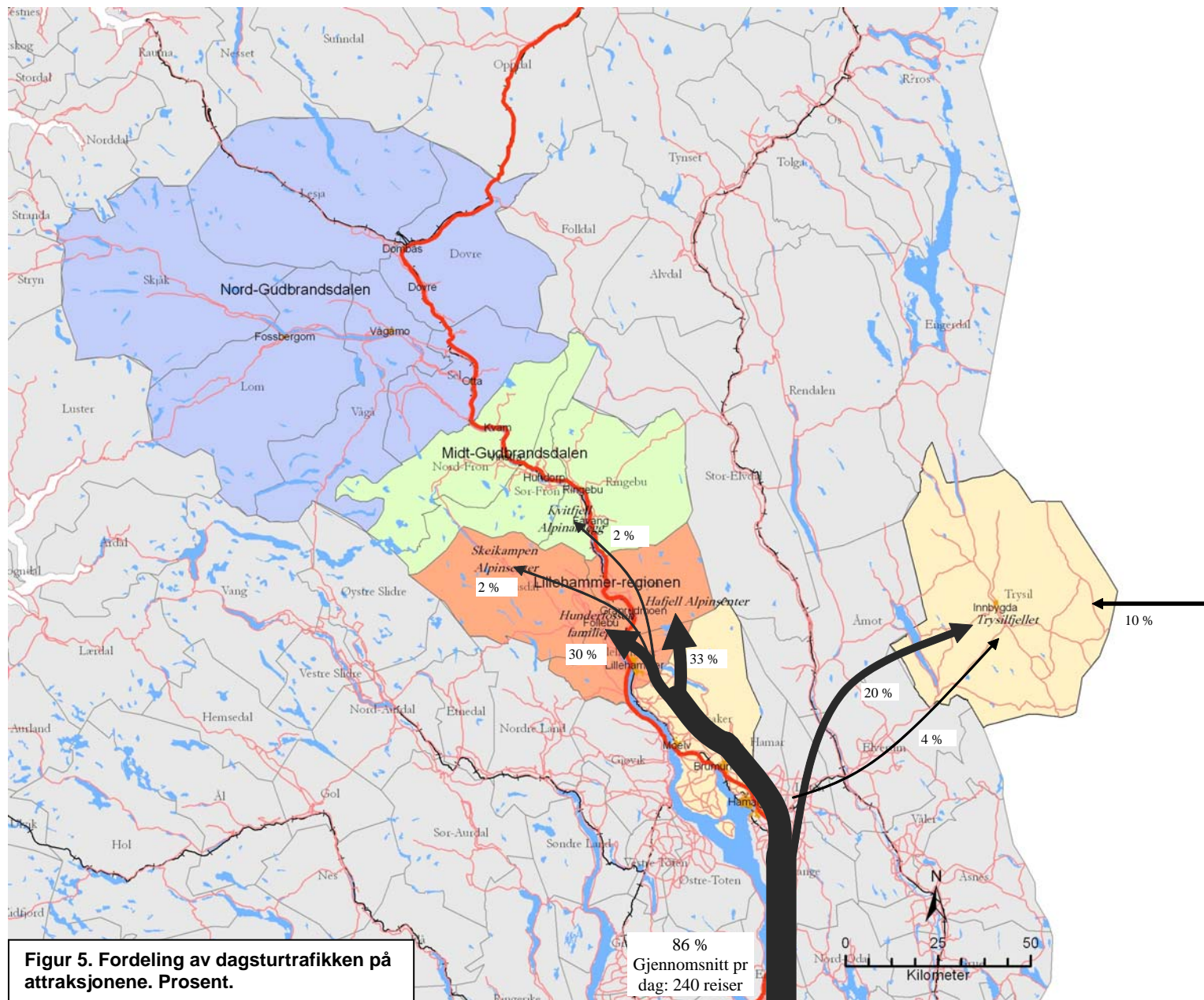
Har ca 270 000 besøkende pr. år. Har data for at om lag 10 000 tar buss og tog, slik at vi tar utgangspunkt i at 260 000 benytter privat bil. I følge undersøkelser i parken sier 33 % av de besøkende at de ikke er på ferie eller overnatter utenfor hjemmet. Disse (dvs 85 800 personer) kan vi regne med er på dagstur. Videre indikerer undersøkelsene at om lag en tredjedel av de dagsbesøkende er fra de kommunene som er med i denne beregningen (dvs ”intertrafikk”), og skal derfor ikke tas med i grunnlaget her. Vi tar derfor utgangspunkt i 57 500 personer på dagstur. Fordelt på fire personer i bilen gir dette ca 15 000 besøk, eller 30 000 reiser med bil fram og tilbake.

Tabell 3 på neste sider viser at ut fra våre grove anslag så utgjør dagsturtrafikken vel 85 000 reiser på E 6 pr. år (gjennomsnitt pr dag: 240). Det meste av denne trafikken som er beregnet her vil naturligvis være på vinteren, og i tilknytning til helger og ferier.

Tabell 3. Antall dagsbesøk og reiser til attraksjoner på E 6. Antall biler. (alle tall avrundet til nærmeste 100 eller 500)

	Antall dagsbesøk (a)	Antall reiser (a*2)
Hafjell Alpinsenter	16 500	33 000
Skeikampen Alpinsenter	1 300	2 500
Kvitfjell Alpinanlegg	1 000	2 000
Trysilfjellet	10 000	20 000
Hunderfossen Familiepark	14 500	30 000
Sum	43 300	87 500

I figur 5 på neste er dagsturtrafikken illustrert i kart. Det er også tatt inn en prosentvis fordeling, og som basis for denne utregningen er også dagsturtrafikken fra Sverige og Hamar/Elverum til Trysil tatt med (dvs totalt ca 100 000 reiser). De 87 000 som vi antar bruker E 6 utgjør da vel 85 % av disse (prosenttallene i kartet, utenom de 86 % nederst i kartet, er attraksjonenes andel av den totale dagsturtrafikken på ca 100 000 reiser).

3 Oppsummering

I dette notatet har vi etter beste evne estimert hvor mange personbilreiser på E6 gjennom Hedmark og Oppland som genereres av det ferie- og fritidsbetingede reiselivet i de største reiselivskommunene i de to fylkene. Da har vi inkludert privateide fritidsboliger, ferie- og fritidsbetingede overnattinger ved kommersielle overnattingsbedrifter og dagsturer til de største alpinanleggene samt Hunderfossen familiepark. Det er grunn til å understreke at samtlige tall er usikre og representerer en størrelsesorden heller enn absolutt størrelse. Den største usikkerheten knytter seg til anslagene over dagsturtrafikk. På den andre sida utgjør den en liten andel i denne sammenhengen.

I alt har vi kommet til at det ferie- og fritidsbetingede reiselivet i Hedmark og Oppland genererer ca 1,1 - 1,2 millioner reiser på E6 gjennom disse to fylkene. Det alt vesentlige, om lag 95 % av dette er knyttet til overnattingsbesøk. Privateide fritidsboliger og kommersielle overnattingsbedrifter generer omtrent like mange hver seg av disse overnattingsbetingede reisene.

Våre beregninger gir et gjennomsnitt på mellom 3000 og 3500 reiser inn i området pr. dag. Det er imidlertid grunn til å understreke at det er store variasjoner både over året og over uka i når denne trafikken er mest merkbar på E6. F.eks. vil den kommersielle trafikken knyttet til alpin- og skiturismen være konsentrert til vinter-sesongen. Det gjelder også trafikken generert av fritidsboliger lokalisert i tilknytning til slike anlegg. Ellers vil trafikken med utgangspunkt de privateide fritidsboligene være spesielt merkbar i helgefriperioder og ferieperioder.

De store trafikkstrømmene gjennom Hedmark og Oppland kommer sørfra. Så mye som 80-85% av fritidsboligtrafikken kommer sørfra og når det gjelder den kommersielle trafikken har vi estimert over 95 % å komme sørfra. Det har naturligvis sammenheng med bosettingsmønster, innfallsporter og markedsgrunnlag.

Referanser

Ericsson, Birgitta og Reidun Grefsrud (2005) *Fritidshus i innlandet: Bruk og lokaløkonomiske effekter*. ØF-rapport nr 06/2005, Østlandsforskning. Lillehammer

Denstadli, J.M. og Hjorthol, R. (2002) *Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2001 – nøkkelrapport*. TØI rapport 588/2002. Oslo

Denstadli, J.M. et al. (2003) *Den norske befolkningens reiser*. TØI rapport 637/2003. Oslo

Køhn, E. (2005). *Svenskeide fritidshus i den norske delen av Indre Skandinavia*. Paper presentert på symposiet "Regional utveckling och omställning i en gränsregion". Karlstads Universitet 25. november 2005.

Statistisk sentralbyrå (2007) *Ferieundersøkelsen 2005*. Norges offisielle statistikk D 365. Oslo-Kongsvinger

Samtaler på telefon/korrespondanse på e-post med:

Alexander Cimarolli, Skeikampen Alpinanlegg, 13.08.07

Eskil Solberg, Kvitfjell Alpinanlegg, 16.08.07.

Hogne Høstmælingen, Hunderfossen familiepark, 23.08.07.

Jean Francois Gehin, Hafjell Booking, 13.08.07.

Bo Halvardsson, Trysilfjellet, 31.08.07.

Vedlegg

Tabell A: Antall gjestedøgn og forutsetninger om oppholdslengde, antall personer pr. bil og oppholdslengde. Pr. kommune. 2006. (Statistikknett)

	Gjestedøgn	Oppholds- lengde	Antall pers. pr bil	Andel - gj.dgn.		Gjestedøgn	Oppholds- lengde	Antall pers. pr bil	Andel - gj.dgn.
Ringsaker					Skjåk/Vågå				
Hotell	97 733	2,79	2,2		Hotell	42 177	1,69	2,2	
Hytte	30 420	5	2,2		Hytte	35 689	5	2,2	
Sesongcamp	44 124	5	2,2		Sesongcamp	32 785	5	2,2	
Telt/Vogn	5 697	2	2,2		Telt/Vogn	25 428	2	2,2	
Bobil	2 068	2	2,2		Bobil	6 404	2	2,2	
SUM	180 042			7,8 %	SUM	142 483			6,1 %
Trysil					Nord-Fron				
Hotell	73 973	4,35	2,2		Hotell	67 778	1,94	2,2	2,9 %
Hytte	251 643	5	3,5						
Sesongcamp	16 334	5	2,2		Sør-Fron				
Telt/Vogn	3 735	2	2,2		Hotell	137 180	4,91	2,2	5,9 %
Bobil	1 182	2	2,2						
SUM	346 867			15,0 %	Fron				
Dovre					Camping	16 248	4,3	2,2	0,7 %
Hotell	59 260	1,24	2,2						
Hytte	31 328	5	2,2		Ringebu				
Sesongcamp	7 196	5	2,2		Hotell	62 870	2,51	2,2	
Telt/Vogn	16 486	2	2,2		Hytte	44 255	5	3,5	
Bobil	4 375	2	2,2		Sesongcamp	13 994	5	2,2	
SUM	118 645			5,1 %	Telt/Vogn	7 416	2	2,2	
Lesja					Bobil	3 201	2	2,2	
Hotell	41 992	2,80	2,2		SUM	131 736			5,7 %
Hytte	14 554	5	2,2		Øyer				
Sesongcamp	12 908	5	2,2		Hotell	93 218	2,78	2,2	
Telt/Vogn	1 389	2	2,2		Hytte	108 485	5	3,5	
Bobil	807	2	2,2		Sesongcamp	32 995	5	2,2	
SUM	71 650			3,1 %	Telt/Vogn	11 034	2	2,2	
Lom					Bobil	3 266	2	2,2	
Hotell	91 382	1,42	2,2		SUM	248 998			10,7 %
Hytte	33 697	5	2,2		Gausdal				
Sesongcamp	340	5	2,2		Hotell	69 321	2,31	2,2	
Telt/Vogn	14 774	2	2,2		Hytte	68 626	5	3,5	
Bobil	6 209	2	2,2		Sesongcamp	40 922	5	2,2	
SUM	146 402			6,3 %	Telt/Vogn	563	2	2,2	
Sel					Bobil	433	2	2,2	
Hotell	109 986	2,49	2,2		SUM	179 865			7,8 %
Hytte	29 758	5	2,2		Lillehammer				
Sesongcamp	11 257	5	2,2		Hotell	200 896	1,70	2,2	
Telt/Vogn	22 101	2	2,2		Hytte	62 824	5	2,2	
Bobil	7 546	2	2,2		Sesongcamp	30 220	5	2,2	
SUM	180 648			7,8 %	Telt/Vogn	42 420	2	2,2	
					Bobil	13 722	2	2,2	
					SUM	350 082			15,1 %
					Total sum	2 318 624			100 %

**Trafikk som genereres på E6 av reiselivet og
fritidsboliger i Gudbrandsdalen,
Ringsaker og Trysil**

Det er gjennomført estimater for hvor stor trafikk reiselivsbedriftene og de private fritidsboligene genererer på E6 gjennom Oppland og Hedmark. Estimatenes er gjort med utgangspunkt i gjestedøgntall, antall fritidsboliger og antall besøk, samt forutsetninger om oppholdslengde, antall personer pr. bil mv. Resultatene er presentert i tabeller og kart, med korfattede kommentarer.

Notat nr.: 14/2006
ISSN nr: 0808-4653